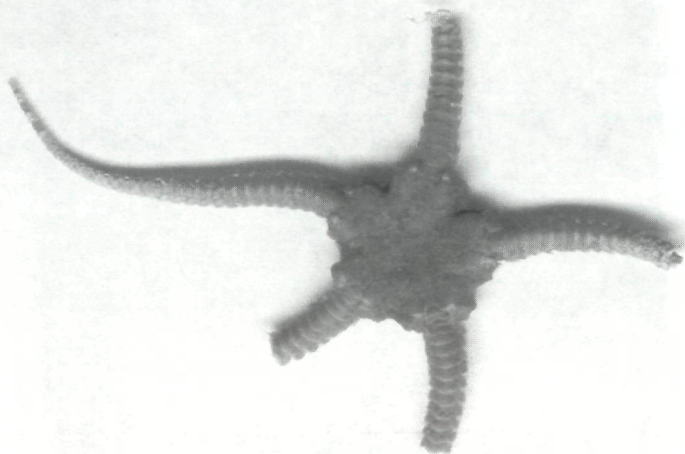

Een strandvondst van de kleine slangster *Ophiura albida* Forbes, 1839 aan de Belgische kust

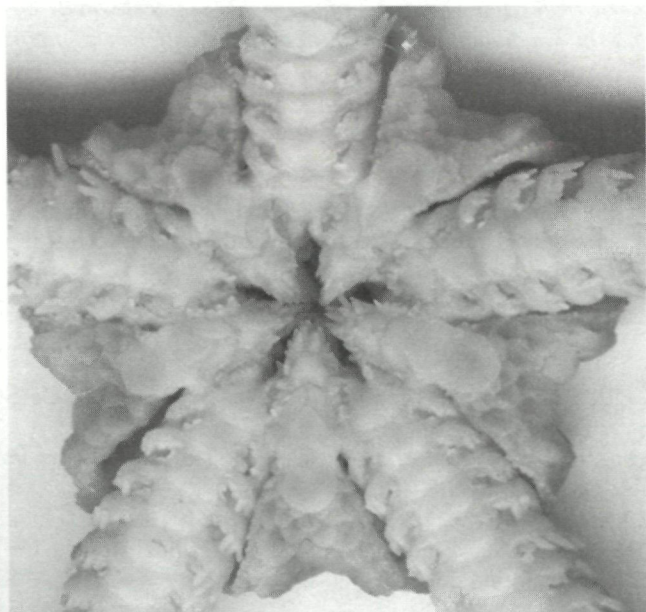
Natal Severijns

Tijdens de eindejaarsexcursie op zondag 19 december 2005 lag er een grote hoeveelheid vers en levend materiaal aangespoeld op het Westhoekstrand tussen De Panne en Bray Dunes (Vanhaelen, 2006). Daarbij waren er opvallend veel gewone zeesterren *Asterias rubens* Linnaeus (oker, oranje, rood en zelfs paars gekleurde exemplaren), enkele honderden in totaal, en ook een aantal gewone slangsterren *Ophiura ophiura* (Linnaeus, 1758). Daartussen vond ik één klein roodbruin, nog levend, slangsterretje dat duidelijk geen gewone slangster was. Daarom nam ik het mee naar huis voor determinatie. Eerst heb ik het twee weken lang gefixeerd in 4% formol. Om het gemakkelijk te kunnen determineren, zonder gevaar voor beschadiging, heb ik daarna met de scanner een afbeelding gemaakt van zowel de boven- als de onderzijde ervan (figuren 1 en 2). Door deze afbeeldingen vervolgens uit te vergroten was het nu mogelijk om het slangsterretje te determineren zonder het risico te moeten nemen dat de toch al korte en broze armen verder zouden afbrokkelen. De diameter van de schijf is 11,5 mm, de grootste afstand tussen de uiteinden van twee armen is 45 mm. Vergelijking van de onderkant met de afbeeldingen in Hayward (1995) (figuur 3) en Denecker (1985) toont duidelijk dat het een exemplaar betreft van de kleine slangster *Ophiura albida* Forbes. De naam verwijst naar de witte vlekjes op de rand van de schijf aan weerszijden van de armen. Deze vlekjes zijn op figuur 1 als witte puntjes zichtbaar.

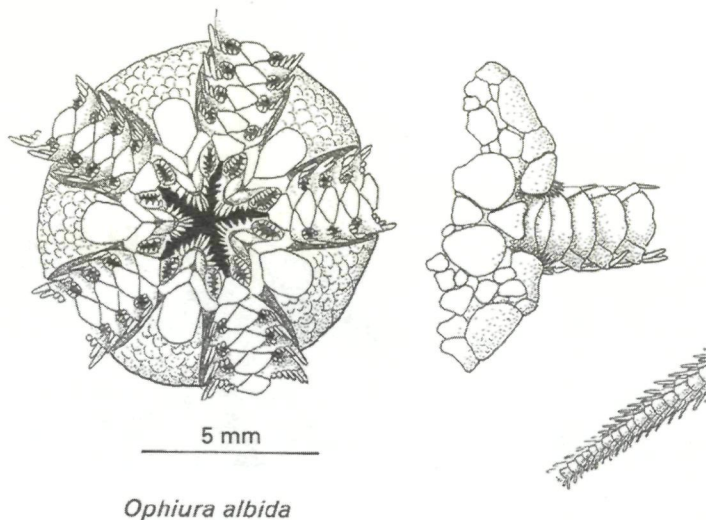
De kleine slangster is een soort die normaal verder uit de kust leeft, strandvondsten zijn dan ook eerder zeldzaam. Volgens Hayward en Ryland (1995) komt de kleine slangster voor vanaf het noorden van Noorwegen tot aan de Azoren en in de Middellandse Zee. De soort zou algemeen zijn rond de Britse eilanden. Prud'homme van Reine (1979) vermeldt de kleine slangster voor Nederland, maar geeft wel aan dat ze niet algemeen is. Voor onze kust is de soort algemeen. Ze leeft in het ondiepe sublittoraal, op fijne, modderige zandbodems waar ze meestal samen voorkomt met de gewone slangster *Ophiura ophiura*. Deze laatste soort kan, zeker verder uit de kust, veel groter worden, tot wel 3 cm schijfdoorsnede. Ook de kleur verschilt: levende kleine slangsterren zijn meer roodachtig. Toch kan men bij geconserveerde exemplaren soms twijfelen met jonge gewone slangsterren. Dan is de bouw van de kammetjes bovenaan op de schijf naast de armen een goed onderscheidingskenmerk. Bij de gewone slangster bestaan de kammetjes uit ongeveer 30 papillen, bij de kleine slangster zijn dat er minder (8 à 10).

Figuur 1. De voorkant van de kleine slangster, Ophiura albida (Forbes).

Figuur 2. Uitvergroting van de onderzijde van de kleine slangster, Ophiura albida (Forbes).

Figuur 3. Links de onderzijde van de schijf, en rechts een deel van de bovenzijde van de schijf en een arm van *Ophiura albida* (Forbes), zoals afgebeeld in Hayward, 1995

Summary

On December 19, 2005 a live specimen of the brittlestar *Ophiura albida* (Forbes) was found washed ashore on the beach "Westhoekstrand", between De Panne (Belgium) and Bray-Dunes (France). This species is common further offshore but is rarely reported stranded on the beach.

Literatuur

- DENECKER, J., 1985. Slangsterren van de Noordzee (kanaalzone). De Strandvlo, 5(3): 81-93.
- HAYWARD, P.J. AND J.S. RYLAND., 1995. Handbook of the Marine Fauna of North-West Europe. Oxford University Press.
- PRUD'HOMME VAN REINE, W.J., 1979. Wat vind ik aan het strand? Thieme, Zutphen.
- VANHAELLEN, M.-TH., 2006. Eindejaarsexkursie: Westhoekstrand, De Panne op 18 december 2005. De Strandvlo, 26(1): 20-21.

**Buizegemlei III
2650 Edegem**